

29 september 2025

Minka Plug, Jeroen Bos | Blauwberg

1. Stand van Zaken

We bevinden ons inmiddels in de tweede onderzoeksfase, de uitwerking van een mogelijk ondernemersfonds voor Meierijstad. Fase 1 betrof de voorverkenning:

- Maart/april: eerste gesprekken met ruim 30 partijen (de volledige lijst staat in de bijlage)
- Mei: oplevering eerste rapportage aan de gesprekspartners. Deze bevatte een eerste contourschild van hoe het fonds er in Meierijstad uit zou kunnen zien. De rapportage is vervolgens aangevuld met wensen vanuit de vervolgesprekken
- 17 juni: bijeenkomst met afvaardiging van gesprekspartijen.

Naar aanleiding van de eerste rapportage en de bijeenkomst van 17 juni kwamen er vragen over behoefte, kansen en inrichting van het fonds. Daarop zijn vier rondetafelgesprekken gehouden:

Gemeentebreed	9 september	Laverhof, Brabant Zorg, Koning Willem 1 College (de bibliotheek heeft per mail reactie gegeven)
Niet-agrarisch buitengebied	11 september	Vlagheide, VRM, Streekpark Kienehoef (er waren enkele afmeldingen, met de Zijtaartse Ondernemersvereniging en OV Mariaheide is na 11 september nog contact geweest)
Gemeentebreed	11 september	Sportraad, Cultuurfabriek Noordkade, eigenaar Noordkade, Spectrum Schijndel
Kernen	18 september	Centrummanagementorganisaties Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel en Koninklijke Horeca Nederland afdeling Meierijstad

Enkele partijen konden helaas niet deelnemen. ZLTO heeft ervoor gekozen de ontwikkelingen af te wachten en nog niet aan de gesprekken deel te nemen.

Verder is op 26 augustus het College van B&W nader geïnformeerd over de stand van zaken, heeft op 4 september een beeldvormende avond voor de Gemeenteraad plaatsgevonden en is het Ondernemersfonds besproken in het Economisch Beraad op 25 september.

2. Hoofdpijnen uit de rondetafelgesprekken

Uit de rondetafelgesprekken maken we een aantal lijnen op. Er is behoefte aan:

- Behoud van de bestaande structuren in de BIZ en Reclamebelastinggebieden in de winkelcentra van Schijndel, Sint-Oedenrode en Veghel.
- Overkoepelende samenwerking tussen kernen (buiten de centra), buitengebied, not-for-profit en onderwijs
- Aandacht voor specifieke gebieden die nog volop in ontwikkeling zijn, zoals de Noordkade, Vlagheide en de Kienehoef, maar zonder te gaan versnipperen (dat gaat immers weer ten koste van de samenhang en slagkracht)

- Een duidelijke rol van non-profit binnen het fonds, gericht op meer samenhang en samenwerking over kernen, sectoren en geografische gebieden heen en met oog op gezamenlijke langetermijndoelen.

De economische en maatschappelijke uitdagingen in Meierijstad, zoals verduurzaming, arbeidsmarkt, ruimtelijke inrichting, verkeer en veiligheid overstijgen de belangen van individuele sectoren of gebieden. Om deze vraagstukken effectief aan te pakken is gezamenlijke slagkracht nodig. Een gemeentebreed ondernemersfonds kan daarbij het instrument zijn: het bundelt middelen, voorkomt versnippering en maakt projecten mogelijk die afzonderlijk niet haalbaar zijn.

Belangrijk is dat bestaande organisaties niet worden verzwakt, maar juist versterkt. Het fonds kan zorgen voor meer samenhang, professionalisering en gedeelde verantwoordelijkheid. Daarmee ontstaat ruimte voor initiatieven die de kwaliteit van het ondernemersklimaat en de leefomgeving in Meierijstad naar een hoger niveau tillen.

Er worden kansen gezien op meerdere vlakken:

- Samenwerking tussen bedrijfsleven, kernen, onderwijs, maatschappelijke organisaties en cultuur
- Financiering van projecten die meerdere sectoren raken of gebiedsoverstijgend zijn en bijdragen aan innovatie, duurzaamheid of regionale profilering. Toekomstbestendig maken van het ondernemers- en vestigingsklimaat in Meierijstad
- Betrokkenheid en draagvlak, doordat alle partijen kunnen meebeslissen en gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen
- Gezamenlijke belangenbehartiging op verschillende thema's van bereikbaarheid tot duurzaamheid. Deze zijn ook gebieds- en sectoraal overstijgend
- Kansen voor het verbinden en aanjagen van initiatieven tussen verschillende spelers binnen de gemeente
- Slagkracht voor grote en kleine ambities.

3. Volgende stappen

Veel partijen zien kansen in een gemeentebreed Ondernemersfonds voor Meierijstad. Er zijn echter ook partijen die zich wel positief hebben uitgelaten over de kansen en mogelijkheden van meer samenwerking en afstemming tussen ondernemers onderling en met maatschappelijke partijen, maar zij zien de specifieke voordelen van een gemeentebreed ondernemersfonds niet voor hun eigen achterban of stellen de wijze van heffing ter discussie.

Er zijn voldoende partijen die positief zijn over de komst van een ondernemersfonds. Gezien de huidige organisatiegraad in Meierijstad en de ideeën over inzet van het fonds, verwachten we dat in de loop van 2026 al de eerste resultaten en samenwerkingsinitiatieven zichtbaar zijn.

De komende weken vraagt het POM als initiatiefnemer zoveel mogelijk partijen steun om een verzoek aan het gemeentebestuur te doen het Ondernemersfonds mogelijk te maken per 1 januari 2026. Daarvoor zal het gemeentebestuur vervolgens het voorstel aan de gemeenteraad moeten voorleggen.

Dat verzoek aan het gemeentebestuur zal gepaard gaan met een uitgebreid onderzoeksrapport, dat in de loop van oktober beschikbaar komt. De basis van dat rapport wordt gevormd door de rapportage van 21 mei 2025, uiteraard op inhoud aangepast aan de gesprekken die daarna hebben plaatsgevonden (grotendeels de inhoud van deze notitie).

Wanneer het gemeentebestuur het voorstel aan de gemeenteraad voorlegt, wordt er nog een open inloopavond belegd, om iedereen die daar belangstelling voor heeft de gelegenheid te geven om zich nader te laten informeren.

Parallel daaraan worden dan ook voorbereidingen in gang gezet om de governance van het fonds vorm te geven (zie ook paragraaf 5 hieronder), zodat het fonds per 1 januari ook daadwerkelijk van start kan gaan, uiteraard in geval van positieve besluitvorming door de gemeenteraad in december.

4. Voorstel voor trekkingsgebieden en tarief

De rondetafelgesprekken hebben geleid tot een verdere aanscherping van de eerder voorgestelde trekkingsgebieden.

Vanwege de nadruk op samenhang, komen we tot een structuur met twee grote trekkingsgebieden en drie kleinere trekkingsgebieden voor de centrummanagementorganisaties apart. Onder de tabel volgt een toelichting op de tariefkeuze.

Trekkingsgebieden, overwegingen, aansturing en budget (prijsspeil 2023)

	Trekkingsgebieden	Overweging	Aansturing budget	Budget bij tarief van € 60 per 100.000 WOZ-waarde
1.	Bedrijventerreinen	Alle bedrijventerreinen samen vanwege bestaande Meierijstadbrede samenwerking en wens om als bedrijventerreinen samenwerking met de gebieden en sectoren daarbuiten de vergroten. Hierdoor ontstaat één bundelende kracht die de samenwerking kan bevorderen.	POM	€ 889.000
2.	Gemeentebreed (buitengebied en kernen exclusief BIZ/reclamebelastinggebieden)	Vanwege nadruk op samenhang en samenwerking over geografische gebieden en sectoren. Tegelijk moet aandacht zijn voor deelbelangen en geografische ontwikkelgebieden. Het budget en de aansturing met een platform maakt dat werkbaar. Ook hier bestaat de wens voor een bredere samenwerking met het bedrijfsleven, vanuit één trekkingsrecht kan dit goed gestimuleerd worden. Een kwartiermaker (gefinancierd vanuit het fonds) begeleidt de eerste paar jaar als professioneel fondsmanager. Hij of zij zorgt (samen met het bestuur van de Stichting Ondernemersfonds) voor een vruchtbare overlegstructuur in het Platform, jaagt projecten aan en faciliteert waar mogelijk de uitvoering.	Platform Gemeentebreed: ondernemersverenigingen kleinere kernen, ZLTO, VRM, Vlagheide, Noordkade, Streekpark Kienehoef, Schaapskooi, cultuurpartijen, KW1C, zorgpartijen, sportadviesraad, POM. Aan te beleven is een onafhankelijk voorzitter aan te stellen.	€ 609.000
3.	Centrum Veghel	Centrummanagement wil eigen positie en werkgebied handhaven. Het is aan de	Centrummanagement	€ 31.000

4.	Centrum Schijndel	centrummanagementorganisaties hoe ze het budget uit dit trekkingsrecht relateren aan de budgetten uit de BIZ en reclamebelasting en hoe de budgetten te besteden of "terug te geven" aan de bijdrageplichtigen.	Centrummanagement	€ 22.000
5.	Centrum Sint-Oedenrode		Centrummanagement	€ 33.000
	Organisatiekosten	Administratie en accountantskosten	Stichtingsbestuur	€ 32.000
	Totaal			€ 1.619.000

Bij dit voorstel hebben we nog een aantal opmerkingen:

1. We stellen een tarief voor van € 60 per 100.000 WOZ-waarde. Dat is ten opzichte van andere startende ondernemersfondsen aan de lage kant, maar vanwege de omvang van de economie van Meierijstad levert het een substantieel werkbudget op. Belangrijke overweging bij het tarief is ook de dubbele financieringsstructuur die nu in de kernwinkelcentra van de grote kernen ontstaat. Bij een hoger tarief en een groter werkgebied was het mogelijk geweest de drie huidige regelingen in de centra op te laten gaan in het ondernemersfonds (met behoud van budget). Daar wordt door de centrummanagementorganisaties niet voor gekozen.

In onderstaande tabel zijn de bedragen opgenomen waar het om gaat in de huidige BIZ en reclamebelasting en bij een mogelijk ondernemersfonds (ook hier is uitgegaan van belastinggegevens uit 2023).

	Opbrengsten BIZ	Opbrengsten Ondernemersfonds (tarief € 60 per € 100.000 WOZ-waarde)
BIZ Veghel	€ 165.000	BIZ-gebied: € 32.000
BIZ Sint-Oedenrode	€ 95.000	BIZ-gebied: € 34.000
Reclamebelasting Schijndel	€ 100.000	Reclamebelasting-gebied: € 23.000

2. Alle kernen zijn geclusterd onder het gemeentebrede deel (uiteraard zonder de BIZ- en reclamebelastinggebieden in de centra). Dit om de vanuit hun gewenste samenwerkingen te stimuleren met verschillende sectoren én het bedrijfsleven.
3. De ontwikkelgebieden Noordkade, Kienehoef en Vlagheide zijn opgenomen in het gemeentebrede deel, maar verdienen wel speciale aandacht aangezien deze gebieden ook invulling geven aan ontwikkelingen die van invloed zijn op de hele gemeente. In het gemeentebrede deel kan dan ook het gesprek verder gevoerd worden over de inzet en aandacht die er vanuit het Ondernemersfonds aan deze ontwikkelgebieden met bovenlokale uitstraling gegeven wordt.

5. Organisatie en governance

Het fonds krijgt een eenvoudige organisatiestructuur:

- Er komt een Stichting Ondernemersfonds. De stichting heeft twee kerntaken: als kassier en met een toezichthoudende rol (worden de gelden rechtmatig ingezet en vind daarover in de trekkingsgebieden een open gesprek plaats, waardoor iedereen die dat wil over goede plannen en projecten het gesprek kan aangaan). Daarbij ondersteunt trekkingsgebieden in hun organisatie wanneer zij daarom vragen
- De inhoudelijke besluitvorming vindt plaats binnen de trekkingsgebieden. Binnen het gemeentebrede aandeel wordt daarvoor een platform ingericht met de verschillende belanghebbenden. Voor de andere trekkingsgebieden gaat het om al bestaande organisaties.

De partijen die de trekkingsgebieden *bedrijventerreinen* en *gemeentebreed* aansturen dragen een stichtingsbestuur voor zodra er sprake is van positieve besluitvorming door de gemeenteraad. Bij voorkeur gaat het om een klein bestuur van drie personen, zijnde geen bestuursleden van de partijen in de trekkingsgebieden.

6. Experimentperiode en evaluatie

We stellen voor na drie jaar een tussenevaluatie te houden om te bepalen of het budget en dus tarief nog toereikend is.

Het gemeentebrede deel wordt immers een nieuw platform met verschillende belanghebbenden, het zal even tijd nodig hebben om goed van start te komen. Een relatief snelle evaluatie na drie jaar kan dan nuttig zijn, om tijdig te kunnen besluiten tarieven en/ of trekkingsgebieden aan te passen. In die drie jaar kan een kwartiermaker als professioneel fondsmanager helpen dit trekkingsgebied op gang te brengen. De kosten voor de kwartiermaker komen uit het trekkingsrecht. De kwartiermaker werkt nauw samen met de fondsmanager voor de bedrijventerreinen (vanuit het POM).

Voor het gehele fonds stellen we een experimenteerperiode van vijf jaar voor, gevolgd door een evaluatie voor het vervolg van het fonds.

7. Slot

De consultatierondes zijn achter de rug. De komende weken vindt uiteraard nog overleg plaats en dat kan nog tot aanpassingen leiden. Die leggen we uiteraard terug, voordat we in oktober het voorstel voor het college aanleveren, voorzien van een brief waarin (zoveel mogelijk) van de betrokken partijen het college verzoeken tot het instellen van het Ondernemersfonds Meierijstad per 1 januari 2026. Het is vervolgens aan het college dan het besluit te nemen het aan de gemeenteraad voor te leggen (als onderdeel van de begrotingsbehandeling).